

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

The Attitude towards Digital Information Resources
use of the National Library of Thailand

นางสาวฉันทชนก ฝนชัย

นางสาวตรีทิพย์ ชันธพร

นางสาวปภัศรา ฝึกศิลป์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2562

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

The Attitude towards Digital Information Resources
use of the National Library of Thailand

นางสาวฉันทชนก ฝนเชย รหัสนักศึกษา 5911011491002

นางสาวตรีทิพย์ ชันธพร รหัสนักศึกษา 5911011491007

นางสาวปภัศรา ฝึกศิลป์ รหัสนักศึกษา 5911011491008

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2562

หัวข้อวิจัย	ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวฉันทชนก ฝนชัย นางสาวตรีทิพย์ ชันธพร นางสาวปภัศรา ฝึกศิลป์
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา ปั่นตระกูล
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากประชาชนที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำนวน 200 คน วิเคราะห์สถิติโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว One way analysis of variance (One – way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี เป็นนักศึกษา มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ เพื่อศึกษาค้นคว้าในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่องทางในการเข้าถึง ใช้เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/) และใช้หนังสือหมวดหมู่ทั่วไป การเปรียบเทียบทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกันหมดทุกด้าน ส่วนระดับการศึกษามีทัศนคติแต่ละด้านไม่แตกต่าง

Research Title	The Attitude towards Digital Information Resources use of the National Library of Thailand.
Research	Chanchanok Fonchoei Tritip Kantaporn Papathsara Fuaksil
Research Consultants	Asst. Dr. Saisuda Pantrakul
Organization	Faculty of Humanities and Social Sciences Library and Information Science Suan Dusit University
Year	2019

Abstract

This research aims to study the attitude towards digital information resources use of the National Library of Thailand and also to compare the level of using classified age, career and educations. Data collection was the questionnaires from 200 people use services in the National Library. The percentage (%), mean standard deviation (SD) and One – way ANOVA are statistics for this research.

The study shown that, 21-30 years of most users has earned bachelor's degree. The purpose of using were the lifelong learning, chances in access from website (www.nlt.go.th/) and using the general books. The compares attitudes of using digital information resources found that users had age and career different with significances. Items the education level was not-different.

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา ปั่นตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ที่กรุณาชี้แนะและให้คำปรึกษาในการทำวิจัยและสละเวลาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ พร้อมทั้งยังตรวจสอบข้อบกพร่องและแก้ไขในส่วนที่ผิดพลาดต่าง ๆ ตั้งแต่ดำเนินการ จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสิ้นเรียบร้อย ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นางโสภี เสงสุตผล อาจารย์ ดร.จิตชิน จิตติสุขพงษ์ และนางสาวประดับศรี เนตรณี ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและช่วยแก้ไขแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน และขอขอบคุณคณะครู อาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำสำนักหอสมุดแห่งชาติ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ปีการศึกษา 2559 ทุกคน และบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ให้การช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจเสมอมา

ท้ายที่สุดเหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบพระคุณ บิดา มารดาของคณะผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งญาติพี่น้องที่ให้ความช่วยเหลือคณะผู้วิจัยด้วยดีตลอด

คณะผู้วิจัย

2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวคิด	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	5
ความหมายของทัศนคติ	5
องค์ประกอบของทัศนคติ	6
ปัจจัยก่อให้เกิดทัศนคติ	7
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	8
ความหมายทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	8
ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	9
ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	9
สำนักหอสมุดแห่งชาติ	10
ประวัติสำนักหอสมุดแห่งชาติ	10
บริการทั่วไปภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ	10

	หน้า
บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ	13
เอกสารฉบับเต็ม (D-Library)	14
ฐานข้อมูลออนไลน์	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	19
การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การจัดกระทำข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	21
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อ	22
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผลการวิจัย	43
ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	49
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	53
ภาคผนวก ค การหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย(IIOC)	55
ประวัติผู้วิจัย	58

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	22
4.2	จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ	24
4.3	จำนวนและร้อยละของช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	25
4.4	จำนวนและร้อยละของวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	25
4.5	จำนวนและร้อยละของการใช้หมวดหมู่หนังสือ (E-book)	26
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวม	27
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	28
4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์	29
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	30
4.10	เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ	32
4.11	เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ	33

ตารางที่		หน้า
4.12	เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (<i>D-Library</i>) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ	34
4.13	เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ	35
4.14	เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุด แห่งชาติ จำแนกตามอาชีพ	36
4.15	เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ	37
4.16	เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (<i>D-Library</i>) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ	38
4.17	เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ	39
4.18	เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุด แห่งชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา	40

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search	13
2.2	เว็บไซต์เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของ สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติในอาเซียน (ASEAN Digital Library)	14
2.3	เว็บไซต์ห้องสมุดดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ (D-Library)	14
2.4	คอลเล็กชันในเว็บไซต์ห้องสมุดดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ (D-Library)	15

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ในสังคมปัจจุบันที่ถูกขับเคลื่อนไปด้วยเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคสังคมดิจิทัล ที่เทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทในทุกแขนงในชีวิตประจำวัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การทหาร การเมืองการปกครอง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง มนุษย์ในทุกสาขาวิชาชีพต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับแนวโน้มพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบัน และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้สามารถรองรับวิทยาการความรู้ใหม่ ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

สำนักหอสมุดแห่งชาติเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม มีหน้าที่จัดเก็บ รวบรวม สงวนรักษา และอนุรักษ์มรดกทรัพย์สินทางปัญญา วิทยาการ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของชาติ ในรูปของหนังสือตัวพิมพ์ เอกสารโบราณ ได้แก่ ศิลาจารึก คัมภีร์โบราณ หนังสือสมุดไทย รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้บริการความรู้และข่าวสารแก่คนในชาติ เป็นแหล่งเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิต (กนกอร ศักดาเดช, 2561) ปัจจุบันสำนักหอสมุดแห่งชาติ ได้มีการปรับปรุง สถานที่และงานบริการให้มีความทันสมัย สวยงามมากยิ่งขึ้น เป็นการก้าวสู่เข้าการเป็นห้องสมุดในยุคดิจิทัลที่รองรับความต้องการในทุกมิติของการอ่าน มีระบบสืบค้นที่ทันสมัย พร้อมด้วยทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท หนังสือ สิ่งพิมพ์ออนไลน์จากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มากกว่า 6,000 ชื่อเรื่อง มีการนำเข้าข้อมูลสู่ระบบห้องสมุดดิจิทัล D-Library ที่สามารถเปิดอ่านได้ทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังได้จัดพื้นที่อย่างสร้างสรรค์เพื่อรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการในยุคไทยแลนด์ 4.0 พร้อมกับบริการใหม่ของสำนักหอสมุดแห่งชาติด้วยเทคโนโลยี NLT Smart Library: Smart Service (กนกอร ศักดาเดช, 2561)

รายงานประจำปีของสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ประจำปี 2559 พบว่า มีจำนวน ทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งสิ้น 4,630,482 รายการ มีทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ จำนวน 4,624,112 รายการ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล จำนวน 6,370 รายการ สถิติผู้เข้าใช้บริการทั้งหมด จำนวน 269,231 คน และพบว่า มีผู้เข้าใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล จำนวน โดยประมาณ 7,459 คน (สำนักหอสมุดแห่งชาติ, 2559, หน้า 9-13) จากสถิติดังกล่าว ทำให้ทราบว่าจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลนั้นเป็นจำนวนส่วนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวน ผู้ใช้บริการทั้งหมด สาเหตุและปัจจัยใดที่ทำให้ผู้เข้าใช้บริการส่วนใหญ่ไม่สนใจในการเข้าถึงบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทัศนคติของผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

(กรมศิลปากร) ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อให้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนางานบริการทรัพยากรดิจิทัลให้เหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานด้านห้องสมุดและสารสนเทศได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติจำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบทัศนคติการใช้งานทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงประกอบงานวิจัย
2. เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการให้บริการทรัพยากรดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับทัศนคติของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

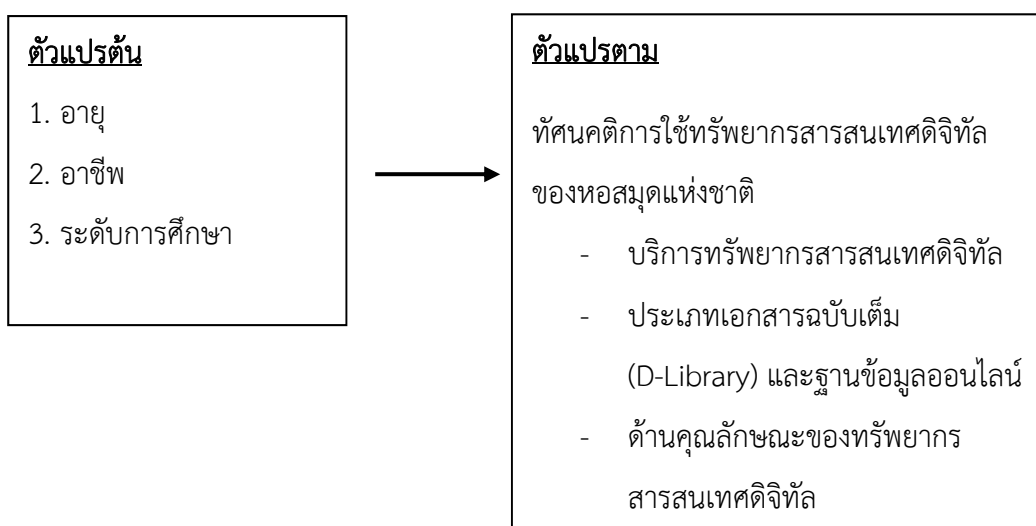
การวิจัยนี้มุ่งศึกษาทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ในช่วงมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2562
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาตัวแปร ดังนี้
 - 2.1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา
 - 2.2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ด้านทัศนคติต่อเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์ รวมไปถึงด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน
2. ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน
3. ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้ม ความคิด ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงพอใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

1. ทัศนคติเชิงบวก หมายถึง แนวโน้ม ความคิด ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงพอใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ในเชิงบวก ในที่นี้หมายถึงทัศนคติที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากที่สุด

2. ทัศนคติเชิงลบ หมายถึง แนวโน้ม ความคิด ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงพอใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ในเชิงลบ ในที่นี้หมายถึงทัศนคติที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลน้อยที่สุด

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุที่บันทึกข้อมูลและสารสนเทศไว้เพื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่อดิจิทัล

บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หมายถึง บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์และเครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library

ประเภทเอกสารฉบับเต็มและฐานข้อมูลออนไลน์ หมายถึง องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงาน วารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือองค์ความรู้ เอกสารโบราณ National e-Library สิ่งพิมพ์ (หายาก) สื่อโสตทัศนวัสดุ หนังสือออนไลน์ แบบเรียนเก่า และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสถาบันในประเทศและต่างประเทศ

คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะในการประหยัดเวลาในการสืบค้น ความสะดวกในการถ่ายโอนข้อมูล/บันทึกข้อมูล .ความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา ความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการและไม่เสียค่าใช้จ่าย

ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หมายถึง สารสนเทศการจัดเก็บ บันทึก และเผยแพร่อยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือดิจิทัล รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตอยู่ในรูปดิจิทัลตั้งแต่แรก (Born digital) ที่มีให้บริการภายในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถสืบค้นออนไลน์ได้อย่างไม่มีจำกัด

ผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้เข้ามาใช้บริการภายในบริเวณสำนักหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2562

สำนักหอสมุดแห่งชาติ หมายถึง หน่วยงานที่ในการเก็บรวบรวม สงวนรักษามรดกทรัพย์สินทางปัญญา อันเป็นมรดกด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ ที่ปรากฏอยู่ในรูปของหนังสือ ตัวเขียน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนและสื่อดิจิทัล มีหน้าที่ให้บริการแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมและบริการทรัพยากรสารสนเทศ เผยแพร่และประสานงาน การใช้หมายเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) และหมายเลข มาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) แก่ผู้จัดพิมพ์หนังสือ วารสารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ทศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูล ทฤษฎี เอกสาร รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาให้เกิดประโยชน์ โดยเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทศนคติ
 - 1.1 ความหมายของทศนคติ
 - 1.2 องค์ประกอบของทศนคติ
 - 1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดทศนคติ
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล
 - 2.1 ความหมายทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล
 - 2.3 ลักษณะทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล
 - 2.4 ประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล
3. สำนักหอสมุดแห่งชาติ
 - 3.1 ประวัติสำนักหอสมุดแห่งชาติ
 - 3.2 บริการทั่วไปภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ
 - 3.3 บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ
 - 3.4 เอกสารฉบับเต็ม (D-Library)
 - 3.5 ฐานข้อมูลออนไลน์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทศนคติ

ความหมายของทศนคติ

ทศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดที่ขึ้นจากการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่บุคคลจะได้รับจากประสบการณ์ ซึ่งอาจจะเป็นประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ทางอ้อมก็ได้ สำหรับความหมายของทศนคติได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายคล้าย ๆ กันไว้ ดังนี้

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะคติ หมายถึง เป็นผลการผสมผสานของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนใดคนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งออกมาในรูปการประเมินค่า ซึ่งอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น

นิภา ทรัพย์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะคติ หมายถึง ความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งปรากฏออกมาในรูปแบบพฤติกรรม โดยโน้มเอียงไปในทางบวกหรือลบก็ได้

กิบสัน (Gibson, 2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะคติ คือ ตัวตัดสิน พฤติกรรมเป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือลบ เป็นสภาวะจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์ โดยที่ทักษะคตินี้สามารถ เรียนรู้หรือจัดการได้โดยใช้ประสบการณ์

เซอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn, 2000) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะคติ คือ การวางแนวความคิด ความรู้สึกให้ตอบสนองในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อคน หรือต่อสิ่งของในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ และทักษะคติสามารถที่จะรู้หรือตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการหรือเป็นทางการจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะคติ คือ แนวโน้มทางความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ และพฤติกรรมของคนที่มีความรู้หรือตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการหรือเป็นทางการจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น ๆ

องค์ประกอบของทักษะคติ

ชิฟแมน และคานุก (Shiffman & Kanuk, 1980 อ้างถึงในฉัตรยาพร เสมอใจ 2550, หน้า 104) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะคติซึ่งนักจิตวิทยาได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาส่วนประกอบของทักษะคติที่จะอธิบายพฤติกรรม ได้แก่ องค์ประกอบของทักษะคติ 3 ประการ (Tri Component Attitude Model) ดังนี้

1. ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive Component, Thinking) ส่วนประกอบซึ่งแสดงถึงความรู้ ความคิดหรือความเข้าใจหรือเป็นความรู้และการรับรู้จากความเชื่อ หากมีความรู้หรือความคิดว่าสิ่งใดดีก็จะมีทักษะคติที่ดีต่อสิ่งนั้นไปด้วยเช่นกัน

2. ส่วนของความรู้สึก (Affective Component, Feelings) ส่วนประกอบซึ่งแสดงถึงอารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกทางหนึ่งหากบุคคลมีความรู้สึกด้านลบต่อสิ่งใดย่อมแสดงถึงความชอบสิ่งนั้นหรือหากบุคคลมีความรู้สึกด้านลบต่อสิ่งใดแสดงว่าไม่ชอบสิ่งนั้น

3. ส่วนของพฤติกรรม (Behavioral Component, Doing) ส่วนประกอบซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจและความรู้สึกเกี่ยวข้องกับการกระทำหรือปฏิบัติในด้านดีหรือไม่ดีเมื่อได้รับสิ่งเร้าแสดงถึงความ น่าจะเป็นหรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งที่มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่ง

นอกจากนี้ นิภา ทรัพย์ (2554) สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของทัศนคติ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognition Component) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือ ความเชื่อถือของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดีก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามหากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติไปในทางตรงกันข้าม คือ มีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่ง นั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของ บุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือหากบุคคลนั้นมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะ ช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้นไปด้วย แต่หากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใดสิ่งใดก็จะทำ ให้มีทัศนคติต่อบุคคลหรือสิ่งของนั้นไปในทางตรงกันข้าม

3. องค์ประกอบด้านการกระทำ (Action Tendency Component) องค์ประกอบเกี่ยวกับ พฤติกรรมของบุคคล คือ ความโน้มเอียงที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบโต้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่ เขาแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้อและความรู้สึกที่เขามีอยู่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือบุคคลนั้น ๆ เอง

จากองค์ประกอบของทัศนคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติประกอบด้วยส่วนของความคิด ความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชื่อ ซึ่งเป็นผลมาจากการผสมผสานของประสบการณ์โดยตรงกับทัศนคติที่มีต่อ วัตถุที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะก่อให้เกิดทัศนคติในส่วนของความรู้สึก และเกิดผลลัพธ์เป็นส่วน ของความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

ปัจจัยก่อให้เกิดทัศนคติ

สนอง เหล่าน้อย (2554) กล่าวถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติ 4 ประการ ดังนี้

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้พบกับ เหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวของเขาเอง และในการไปพบนั้นทำให้เกิดความฝังใจกลายเป็นทัศนคติของเขา เช่น ถ้า เรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลหนึ่ง เราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้นในทางตรงกันข้าม ถ้ามี ประสบการณ์ที่ไม่ดีก็มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ชอบบุคคลนั้นได้

2. การติดต่อข่าวสารกับบุคคลอื่น (Communication From Others) โดยปกติในชีวิตประจำวัน ของคนเราจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคมอยู่แล้ว จากผลของการติดต่อข่าวสารกับบุคคลอื่นจึงทำให้เรา รับเอาทัศนคติหลาย ๆ อย่างเข้าไว้โดยไม่ได้ตั้งใจ ทั้งนี้เพราะการเกี่ยวข้องกันนั้นจะอยู่ในลักษณะที่ไม่มีแบบ

แผน โดยมากจะเป็นในกลุ่มครอบครัว วงศ์เครือญาติ หรือผู้ที่สนิทสนมกัน นอกจากนี้สื่อมวลชนก็เป็นช่องทาง การสื่อสารชนิดหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติน้อยกว่าการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face Communication) ก็ตาม แต่บางครั้งสื่อมวลชนก็มีส่วนเสริมสร้างทัศนคติของบุคคลได้เช่นเดียวกัน

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) มีบ่อยครั้งที่ทัศนคติของเราพัฒนาแบบขึ้นจากการลอกเลียนแบบ คนอื่น กล่าวคือ เป็นการมองดูบุคคลอื่นว่าเขากระทำหรือปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไรแล้วเราจำเอาแบบนั้น มาปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบอันนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติได้มากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้เป็นรูปแบบนั้น เป็นบุคคลที่ เขายอมรับและนับถือเพียงใด

4. องค์ประกอบของสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลหลายอย่างสืบเนื่องจาก สถาบัน ได้แก่ วัด ครอบครัว หน่วยงาน สมาคมโรงเรียน องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสถาบันเหล่านี้เป็นแหล่งที่ มีส่วนในการสร้างทัศนคติได้อย่างมากมาย

จากปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติที่บุคคลมีอยู่นั้นเกิดจากปัจจัยที่ สำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์ที่บุคคลได้พบเห็นมาด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งการที่บุคคลมีประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อสิ่งใด ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลประเมินค่าสิ่งนั้นเป็นทัศนคติได้ นอกจากนี้ทัศนคติ ยังเกิดจากผู้มีอิทธิพลจากแหล่งภายนอกที่บุคคลนั้นสัมผัสอยู่ ทั้งบิดามารดา เพื่อน ครูบาอาจารย์ เพื่อน ร่วมงาน และแหล่งอื่น ๆ ด้วย และทัศนคติส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมในสังคม ซึ่งแต่ละสังคม ย่อมมีศาสนา ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ที่แตกต่างกันด้วย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ความหมายทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

รุ่งฤดี อภิวัฒน์สร และคณะ (2555) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุหรือ สื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้บันทึกและถ่ายทอดความรู้ เรื่องราว ข้อมูล ข่าวสาร จินตนาการ ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของมนุษย์ โดยแสดงออกด้วยการนำเสนอเป็นตัวอักษร ภาพเคลื่อนไหว สัญลักษณ์ รหัสและเสียง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็น ได้ยินหรือสัมผัส โดยวิธีการวิธีการหนึ่งไป สู่บุคคล กลุ่มบุคคล ตลอดจนมวลชน ซึ่งวัสดุหรือสื่อรูปแบบดังกล่าวนี้มีทั้งที่เป็น วัสดุสิ่งพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ส่วนทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หมายถึง สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการแปลงรูปจากสิ่งตีพิมพ์ เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือดิจิทัล รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตอยู่ในรูปดิจิทัลตั้งแต่แรก (Born digital) การกำหนดขอบเขตของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้งานวิจัยครั้งนี้จะยึดหลักตามเนื้อหา โดยเป็นทรัพยากร

สารสนเทศที่อยู่ในประเภทงานวิจัย และมีเนื้อหาเป็นดิจิทัล ทั้งจากการแปลงรูปแบบเป็นดิจิทัล และการผลิตให้มี เนื้อหาเป็นดิจิทัลตั้งแต่แรก (Born-digital)

ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมีลักษณะเนื้อหาเป็นดิจิทัล และเข้าถึงโดยผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ถูกจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัลและเข้าถึงได้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ผ่านกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สงวนรักษา คัดค้นและแสดงผลผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งการจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล จะต้องประกอบด้วย ส่วนสำคัญ คือ

1. สารสนเทศในรูปแบบมัลติมีเดียทั้งข้อความตัวเลข ภาพถ่าย เสียงและภาพเคลื่อนไหว
2. เครือข่ายสารสนเทศ ที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศจากเครือข่ายอื่นได้
3. มวลทรัพยากรที่จัดระบบทั้งส่วนของโครงสร้าง การจัดกลุ่มข้อมูลและการจัดทำ Metadata และใช้มาตรฐานเดียวกันในการจัดทำ
4. การแจกจ่ายสารสนเทศ การใช้ประโยชน์และการเรียนรู้ร่วมกัน (นิศาชล จำนงศรี, 2545)

ส่วนสารสนเทศดิจิทัล (Digital Information) ที่อยู่ในทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มีคุณลักษณะทั่วไป คือมีเนื้อหาที่จัดเก็บบน DVD, CD-ROM หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้จัดเก็บสื่อดิจิทัล และสามารถเชื่อมโยงไปยังทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อสร้างเป็นมัลติมีเดีย ไม่จำกัดระยะทางหรือมีอุปสรรคเรื่องขอบเขต สามารถจัดเก็บและถ่ายโอนได้หลายทาง และสามารถสำเนาได้ไม่จำกัดเวลา โดยปราศจากการลดคุณภาพของต้นฉบับ ข้อมูลดิจิทัลสามารถจะบีบอัดเพื่อการจัดเก็บเนื้อหาข้อมูลในปริมาณมาก ทั้งยังสามารถจัดเก็บใน อุปกรณ์บันทึกข้อมูล (drive) บนคอมพิวเตอร์หรือ CD-ROM ได้ เนื้อหาดิจิทัลสามารถเรียกดูได้ง่าย ทำการสืบค้น ทำดัชนี หรือตรวจสอบได้ทันที และที่สำคัญที่สุดคือสามารถทำการเชื่อมโยงเข้ากับเว็บที่เก็บเนื้อหาอื่น ๆ ทั้งในท้องถิ่นและทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ต (Hughes, 2004)

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

โดยทั่วไปทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการอยู่ในห้องสมุด มี 2 ประเภท คือ

1. ฐานข้อมูล ที่ผลิตเพื่อการค้า ได้แก่ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ อื่น ๆ ซึ่งซื้อแบบปกติหรือซื้อแบบใช้ใบอนุญาต (License) โดยให้ใช้งานได้ภายในมหาวิทยาลัยหรือนอกมหาวิทยาลัย
2. ทรัพยากรดิจิทัลที่ผลิตขึ้นเองภายในห้องสมุดหรือภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งให้ผู้ใช้สามารถ เข้าใช้ได้ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (Miller, 2002) แต่จากแนวคิดห้องสมุดดิจิทัลที่มีลักษณะสำคัญ คือ ไม่มีลักษณะทางกายภาพชัดเจน แต่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดดิจิทัลและทรัพยากร

สารสนเทศกับแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อให้ผู้ใช้ปลายทางสามารถเข้าใช้งานระยะไกลได้ และมีเนื้อหาทรัพยากรที่ไม่จำกัดเฉพาะข้อความอย่างเดียว แต่ครอบคลุมสารสนเทศทุกรูปแบบ ทั้งข้อความ เสียง และ ภาพเคลื่อนไหว (Cleveland, 1998; Schwartz, 2000; Seadle & Greifeneder, 2007) จึงทำให้ทรัพยากรสารสนเทศ ดิจิทัลไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในห้องสมุด และไม่ต้องใช้พื้นที่ทางกายภาพในการจัดเก็บ

สำนักหอสมุดแห่งชาติ

ประวัติสำนักหอสมุดแห่งชาติ

สำนักหอสมุดแห่งชาติ ก่อตั้งขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมหอพระสมุด 3 แห่งเข้าด้วยกัน คือ หอพุทธศาสนา สังคหะ หอพระมณฑียรธรรม และหอพระสมุดวชิรญาณ แล้วพระราชทานนามว่า “หอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร” เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2448 ตั้งอยู่ ณ หอคองคอคอดเดียวในพระบรมมหาราชวัง (ปัจจุบันคือ ศาลาสหทัยสมาคม) ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายพื้นที่ตั้งแห่งใหม่มาอยู่ที่ตึกถาวรวัตถุ ริมถนนหน้าพระธาตุ และเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2459

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โปรดเกล้าฯ ให้ขยายพื้นที่การให้บริการเป็น 2 แห่ง คือ หนังสือตัวพิมพ์ทั้งหมด และ หนังสือส่วนพระองค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้บริการ ณ ตึกถาวรวัตถุ พระราชทานนามว่า “หอพระสมุดวชิราวุธ” ส่วนศิลาจารึก คัมภีร์ใบลาน หนังสือสมุดไทย ตู๋ลายรดน้ำ ย้ายไปให้บริการที่พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พระราชทานนามว่า “หอพระสมุดวชิรญาณ” เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอพระสมุดวชิรญาณและหอพระสมุดวชิราวุธ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2469 ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัฐบาลมีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม ในกระทรวงธรรมการ พ.ศ. 2476 กำหนดให้หอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนครเป็นกองสำนักหอสมุดแห่งชาติ ขึ้นอยู่ในกรมศิลปากร ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ” ตั้งอยู่ที่ท่าवासกรีถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม (มิวเซียมไทยแลนด์, 2562)

บริการทั่วไปภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ

1. จัดแจ้งการพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 กำหนดว่า สำนักพิมพ์หรือผู้พิมพ์ สิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่บันทึกด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ ต้องส่งหนังสือหรือสิ่งพิมพ์จำนวน 2 ฉบับ ให้สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติภายใน 30 วัน นับแต่วันเผยแพร่ เพื่อนำไปให้บริการค้นคว้า

ในสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ 1 ฉบับ และอีกฉบับเก็บเข้าสู่คลังสิ่งพิมพ์แห่งชาติ เพื่อเป็นหลักฐานการพิมพ์ของชาติ รวมทั้งใช้เป็นหลักฐานในชั้นศาลกรณีเกิดการละเมิดลิขสิทธิ์

2. ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือ CIP หรือ Cataloguing in Publication คือ การกำหนดรายละเอียดทางบรรณานุกรม เลขหมู่หนังสือ หัวเรื่อง ในหนังสือก่อนการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ให้แก่สำนักพิมพ์ หรือผู้จัดพิมพ์หนังสือ เพื่อนำข้อมูลที่กำหนดไปพิมพ์ไว้หลังหน้าปกใน (Verso of title page) ของหนังสือ

3. เลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร ISSN เป็นเลขรหัสเฉพาะที่กำหนดให้แก่สิ่งพิมพ์ประเภทวารสารแต่ละชื่อเรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการค้นข้อมูลวารสาร การแลกเปลี่ยนและการติดต่อเกี่ยวกับวารสารให้ถูกต้อง สะดวก และรวดเร็ว

4. เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ISBN คือ เลขรหัสสากลที่กำหนดขึ้นใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือทั่ว ๆ ไป มีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง เพื่อความสะดวกถูกต้องในการควบคุมข้อมูลสิ่งพิมพ์ในด้านการสั่งซื้อ การแลกเปลี่ยน การบริการ เมื่อกำหนดให้หนังสือไปแล้ว ห้ามนำกลับมาใช้ซ้ำอีกโดยเด็ดขาด

5. มุมอาเซียน ให้บริการ ณ ห้องวิทยานิพนธ์ ชั้น 2 อาคาร 2 ได้รวบรวมหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอาเซียนไว้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับคนไทยได้ศึกษาข้อมูลของแต่ละประเทศสมาชิก เช่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา การเมืองการปกครอง ฯลฯ โดยมีทั้งหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

6. หนังสือทั่วไป ให้บริการตั้งแต่ ชั้นที่ 2 - 3 อาคาร 1 สำนักสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติได้จัดหมวดหมู่หนังสือในระบบทศนิยมดิวอี้ ประกอบด้วย 10 หมวดใหญ่ ได้แก่

หมวด 000 - 200 เบ็ดเตล็ด

หมวด 300 - 400 สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์

หมวด 500 - 600 วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

หมวด 700 - 900 ศิลปะ วรรณคดี ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์

ห้องสมุดหลวงวิจิตรวาทการ ชั้น 3 อาคาร 1 ห้องบริการ 303 มีบริการหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทย มุมหนังสือจีน งานนิพนธ์ของหลวงวิจิตรวาทการ หนังสือและต้นฉบับลายมือ เครื่องใช้หลวงวิจิตรวาทการ

ห้องสมุดพระยาอนุমানราชชน ชั้น 3 อาคาร 1 ห้องบริการ 304 มีบริการหนังสือศิลปะ วรรณคดี ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ภาษาอังกฤษ บริการนวนิยาย หนังสือ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว ของที่ระลึกของพระยาอนุमानราชชน

7. เอกสารโบราณ ให้บริการ ชั้น 4 อาคาร 2 เป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บ อนุรักษ์ และให้บริการ เอกสารโบราณประเภทจารึก หนังสือสมุดไทย คัมภีร์โบราณ ซึ่งเป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมสะท้อนภูมิปัญญาในการบันทึก สรรพวิทยาการของบรรพชนไทย ฯลฯ

8. หนังสือหายาก สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติเก็บรักษาหนังสือหายากที่มีคุณค่าไว้เป็นมรดก ทรัพย์สินทางปัญญาของชาติที่ผ่านขั้นตอนการดำเนินการตามหลักวิชาบรรณารักษศาสตร์แล้ว จำนวนมากกว่า 50,000 เล่ม ประกอบด้วยพระราชนิพนธ์ พระนิพนธ์ หนังสือส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์อื่น ๆ หนังสือที่พิมพ์ในระยะเริ่มแรก หนังสือฉบับพิมพ์ครั้งแรก และพิมพ์ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือที่มีความโดดเด่น มีรูปเล่มสวยงาม และมีภาพประกอบที่ทรงคุณค่า เป็นต้น นอกจากนี้ยังนับรวมถึงหนังสือใหม่ที่พิจารณาแล้วว่าจะ成为หนังสือพิเศษที่หาได้ยากในอนาคตอีกด้วย

9. โสตทัศนวัสดุ ให้บริการ ห้อง 104 ชั้น 1 อาคาร 1 สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติได้เก็บรวบรวมและเผยแพร่สื่อโสตทัศนแก่ผู้ใช้บริการทุกระดับการศึกษา ได้แก่ บริการไมโครฟอร์ม บริการภาพถ่าย บริการภาพนิ่ง บริการวีดิทัศน์ (VDO, CD) สารคดีรอบรู้เกี่ยวกับ บริการแถบบันทึกเสียง บริการแถบบันทึกเสียงสำหรับคนพิการ บริการแผนที่ประเทศไทยและต่างประเทศในอดีตและปัจจุบัน รวมไปถึงโปสเตอร์ ภาพพิมพ์ ส.ค.ส. (บัตรอวยพรเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่) และปฏิทินเก่า

10. วิทยานิพนธ์และงานวิจัย ให้บริการ ชั้น 2 อาคาร 2 สำนักสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ ให้บริการวิทยานิพนธ์และวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้แก่

วิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004) ถึง ปัจจุบัน

รายงานการวิจัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 (ค.ศ. 2003) ถึง ปัจจุบัน

สำหรับวิทยานิพนธ์และวิจัยก่อนปีพ.ศ. 2547 ลงไป ให้บริการที่สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ เขตลาดกระบัง เฉลิมพระเกียรติ

11. มุมหนังสือจีน ให้บริการ ณ ห้อง 304 ชั้น 3 อาคาร 1 จัดเก็บและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศภาษาจีน ซึ่งเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญในเวทีโลกปัจจุบัน และมีแนวโน้มจะมีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต

12. มุมหนังสือเกาหลี ให้บริการ ณ ห้อง 204 - 205 ชั้น 2 อาคารหลัง 1 ให้บริการหนังสือวารสาร ภาษาเกาหลี และหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับประเทศเกาหลี

13. อินเทอร์เน็ต ให้บริการ ณ ชั้น 1 อาคาร 1 ซึ่งจะให้บริการอินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย ผู้ใช้สามารถขอใช้บริการได้วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

14. วารสารและหนังสือพิมพ์ ห้องบริการวารสาร และหนังสือพิมพ์ ฉบับปัจจุบัน ให้บริการ ชั้น 1 อาคาร 1 บริการวารสาร และหนังสือพิมพ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (สำนักหอสมุดแห่งชาติ 2557: ออนไลน์)

บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ

1. บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search คือ เทคโนโลยีสืบค้นสารสนเทศรูปแบบใหม่สะดวก รวดเร็ว สามารถเข้าถึงสารสนเทศฉบับเต็มได้ และเป็นการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หลายฐานพร้อมกันภายในการสืบค้นเพียงครั้งเดียว

สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search ของสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ ได้จากเว็บไซต์ <https://www.nlt.go.th/th/>

ภาพที่ 2.1 สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search

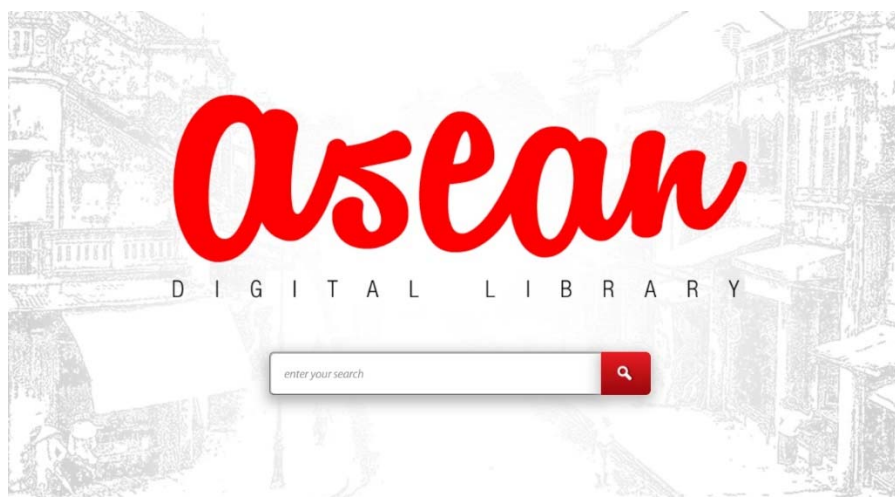
2. บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) คือ บริการดิจิทัลไฟล์ที่สร้างขึ้น โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบไปด้วย ตัวหนังสือ รูปภาพ ไฟล์เสียง หรือไฟล์วิดีโอ ที่สามารถแสดงบนหน้าจออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และสามารถเปิดอ่านได้ทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์

3. บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์ คือ บริการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ออนไลน์ สามารถทราบข่าวความเคลื่อนไหวในสังคมได้อย่างต่อเนื่อง เป็นอีกหนึ่งบริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติที่เปิดให้ใช้งานได้ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ

4. เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติในอาเซียน (ASEAN Digital Library) คือ เครือข่ายความร่วมมือในการแบ่งปันทรัพยากร

สารสนเทศดิจิทัลที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละ 10 ประเทศอาเซียน ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม และสิงคโปร์

โดยสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติของแต่ละประเทศเป็นผู้แทนในความร่วมมือ ซึ่งมีทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่แบ่งปัน ได้แก่ หนังสือหายาก คัมภีร์ไบเบิล แผนที่ ภาพถ่าย ภาพวาด ไฟล์เสียง ทัศนทัศน์ หนังสือพิมพ์ คอลเลกชันบุคคลสำคัญของประเทศ ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น โดยสามารถสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลผ่านเว็บไซต์ <http://www.aseanlibrary.org>

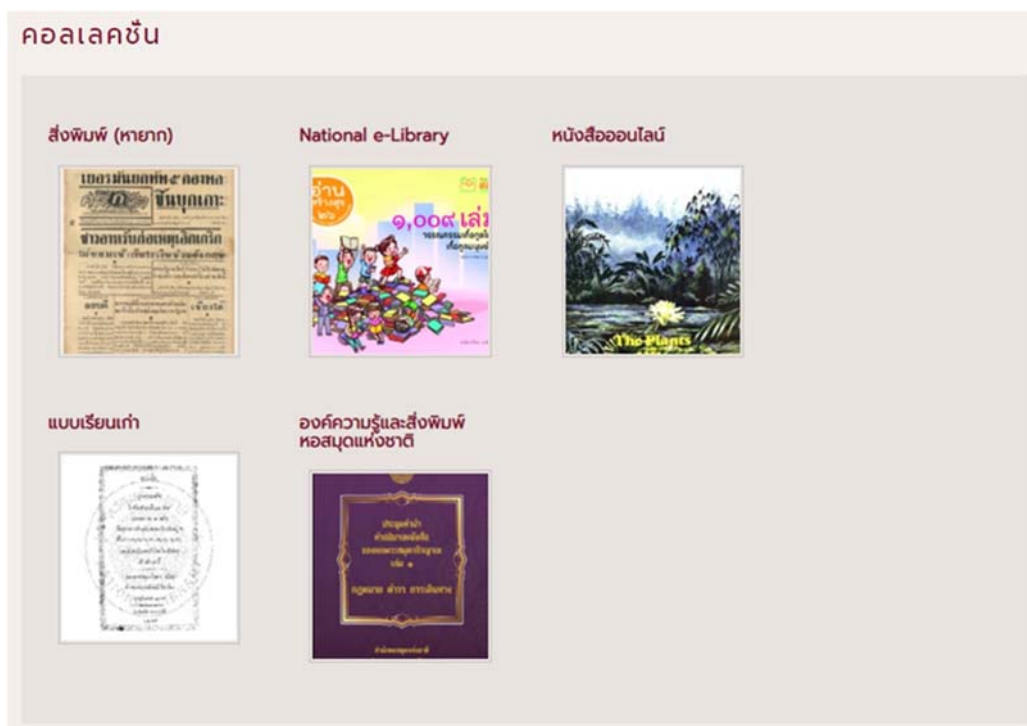
ภาพที่ 2.2 เว็บไซต์เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติในอาเซียน (ASEAN Digital Library)

เอกสารฉบับเต็ม (D-Library)

บริการทรัพยากรสารสนเทศฉบับเต็มมากกว่า 1 หมื่นรายการ โดยแบ่งเป็นคอลเลกชัน เช่น หนังสือหายาก National e-Library หนังสือออนไลน์ สื่อโสตทัศนวัสดุ แบบเรียนเก่า เอกสารโบราณ หนังสือองค์ความรู้ของสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติ เป็นต้น โดยสามารถสืบค้นและอ่านเอกสารฉบับเต็มได้ผ่านทางเว็บไซต์ www.digital.nlt.go.th/digital

ภาพที่ 2.3 เว็บไซต์ห้องสมุดดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ (D-Library)

ภาพที่ 2.4 คอลเลกชันในเว็บไซต์ห้องสมุดดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ (D-Library)

ฐานข้อมูลออนไลน์

สำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติมีให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ คือ

ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis เป็นโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) เป็นการดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thai Library Network – Metropolitan : Thailinet) เครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial University Library Network : Pulinet) และสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เข้าด้วยกันบนเครือข่าย UniNet เพื่อประโยชน์ในการขยายเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ และห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ในอนาคต ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของห้องสมุดอุดมศึกษาและเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย โดยนำระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้งานห้องสมุด พัฒนาให้เป็นระบบ อัตโนมัติ (Automated Library System) สร้างระบบเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัย เพื่อให้การจัดบริการสารสนเทศมีความครบถ้วนสมบูรณ์และรวดเร็วยิ่งขึ้น เกิดระบบการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีดังนี้

งามเพ็ญ ยาวงษ์ และ พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ (2561) ศึกษาการประเมินการเข้าถึงคอลเลคชันหนังสือพิมพ์เก่าฉบับดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติแห่งชาติด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่องและเนื้อหาฉบับเต็ม ผลการวิจัยพบว่าการสืบค้นเรื่อง “กบฏในราชอาณาจักรไทย” ด้วยวิธีการสืบค้นจากเนื้อหาฉบับเต็ม มีอัตราเรียกค้นคิดเป็นร้อยละ 17.35 และอัตราถูกต้องตรงตามต้องการคิดเป็นร้อยละ 69.38 และด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่อง มีอัตราเรียกค้นคิดเป็นร้อยละ 36.69 และอัตราถูกต้องตรงตามต้องการคิดเป็นร้อยละ 72.70 ส่วนการสืบค้นเรื่อง “สงครามโลกครั้งที่ 1” ด้วยวิธีการสืบค้นจากเนื้อหาฉบับเต็ม มีอัตราเรียกค้นคิดเป็นร้อยละ 22.48 และอัตราถูกต้องตรงตามต้องการคิดเป็นร้อยละ 53.35 และด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่อง มีอัตราเรียกค้นคิดเป็นร้อยละ 42.83 และอัตราถูกต้องตรงตามต้องการคิดเป็นร้อยละ 88.05 ระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการสืบค้นเรื่อง “กบฏในราชอาณาจักรไทย” ด้วยวิธีการสืบค้นจากเนื้อหาฉบับเต็ม 14.63 นาที สำหรับการสืบค้นด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่อง ใช้เวลาเฉลี่ยในการสืบค้นเรื่อง คือ 8.43 นาทีสำหรับระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการสืบค้นเรื่อง “สงครามโลกครั้งที่ 1” ด้วยวิธีการสืบค้นจากเนื้อหาฉบับเต็ม เวลาที่ใช้เฉลี่ย 11.32 นาที และการสืบค้นด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่อง เวลาที่ใช้เฉลี่ย 6.50 นาที

สิริชัย แสงสุวรรณ (2558) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน พบว่า ผู้ใช้สื่อดิจิทัลในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และเมื่อเจาะกลุ่มอายุ 26 - 33 ปีจะพบว่า ส่วนใหญ่ทำงานบริษัทเอกชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินเดือนตั้งแต่ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลในการประกอบการตัดสินใจซื้อสินค้า โดยมีจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 ซึ่งเมื่อเจาะกลุ่มผู้ใช้งาน อายุระหว่าง 26 - 33 ปีจะพบว่า ผู้บริโภคเลือกใช้สื่อดิจิทัลเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ได้แก่ ความสะดวกในการติดต่อเพื่อนและเครือข่าย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้งานมากกว่า 2 ครั้งต่อวัน มักใช้สื่อดิจิทัลในระหว่างการเดินทาง บนรถ และหลังเลิกเรียน เลิกงานถึงเที่ยงคืน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 คน มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกวัน อุปกรณ์ดิจิทัลที่นิยมใช้ได้แก่สมาร์ทโฟน สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้แต่ละคนจะใช้งานหลายสื่อ คนที่กดไลค์วันละหลายครั้ง เพราะเหตุผลที่ว่า เพื่อสนับสนุนเพจร้านค้าหรือแบรนด์ที่ตน ชื่นชอบ ต้องการปกป้องหรือส่วนลด เพื่อติดตามข่าวสารแบรนด์สินค้านั้น เพื่อชมเพื่อนให้เพื่อนทราบว่าตนเองได้เห็นภาพที่เพื่อนโพสต์แล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ชอบการโพสต์รูปภาพที่ตนเองไปในสถานที่ต่าง ๆ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน รวมถึงวันหยุด กลุ่มตัวอย่างที่ชอบการแบ่งปันเนื้อหาต่าง ๆ เมื่ออ่านข่าว หรือดูคลิปที่น่าสนใจจะแชร์ต่อทันทีแชร์ข้อมูลความรู้ที่น่าจะเป็นประโยชน์ แชร์เรื่องสนุก คลิปตลกต่าง ๆ คลิปที่อยู่ในกระแส

ศศิธร ตินะมาศ (2555) ศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอันเป็นลิขสิทธิ์

ของสถาบันอุดมศึกษาของไทย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอันเป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันอุดมศึกษาของไทย ยังไม่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นการระบุไว้อยู่ในนโยบายด้านอื่นของสถาบันอุดมศึกษา และมีการกำหนดเป็นนโยบายในหน่วยงานระดับปฏิบัติ ด้านหน่วยงานรับผิดชอบ ห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ทั้งการผลิต เผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศดิจิทัล ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย หน่วยงานด้านการผลิต เผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศ หน่วยงานด้านการประสานงานและสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน และหน่วยงานสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการทำรายงานที่ได้รับมอบหมายรองลงมา คือ ทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาอิสระ โดยนิสิตที่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เห็นว่าได้รับสารสนเทศที่มีความทันสมัย ด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ พบว่า ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้มากที่สุด คือ ScienceDirect ฐานข้อมูลภาคออนไลน์ที่ใช้ คือ IFD Newsclip Online ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเดียวที่ห้องสมุดบอกรับ รวมทั้งฐานข้อมูลออนไลน์ที่ใช้มากที่สุด คือ Dissertation Abstract Online (DAO) และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้มากที่สุด คือ Digital Content Management System: DCMS นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตมีการเรียนรู้การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง และส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของเอกสารฉบับเต็ม ด้านปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านผู้ใช้ ด้านวิธีการใช้และการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านเครื่องมืออุปกรณ์และระบบเครือข่าย

Justin & Lynn (2004) ศึกษาเรื่อง A circulation analysis of print books and e-books in an academic research library เป็นการศึกษาการใช้หนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยดุก (Duke University Libraries) ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเปรียบเทียบระหว่างการใช้หนังสือที่อยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ใช้หนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 34.00 ผู้ใช้ ใช้เฉพาะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 27.00 และผู้ใช้ใช้เฉพาะหนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์ จำนวนร้อยละ 27.00 สาเหตุที่ผู้ใช้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากนำไปประกอบการค้นคว้าอ้างอิงและการค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว สำหรับผู้ใช้ใช้หนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์เนื่องจากต้องการข้อมูลรายละเอียดที่ลึกซึ้ง และจากผลการวิจัยยังพบว่าสาขาที่ผู้ใช้ใช้มากที่สุดทั้งหนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สาขาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และบริหารการจัดการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) การจัดกระทำข้อมูล
- 6) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2562

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ จำนวนประชากรหลักร้อยใช้กลุ่มตัวอย่าง 15 – 30% และทำการสุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม เรื่อง ทักษะและพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ภายในหอสมุดแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และปลายเปิด

ตอนที่ 2 ทศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาลักษณะ รูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎี แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษารายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทราบเป็นแนวทางและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาลักษณะรูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมเนื้อหา หลักปัญหา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการสร้าง
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อความและครอบคลุมเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง 3 คน ดังนี้

4.1. นางโสภี เสงสุตผล ตำแหน่งบรรณารักษ์ชำนาญการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ

4.2. อาจารย์ ดร.จิตชิน จิตติสุขพงษ์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

4.3. นางสาวประดับศรี เนตรณี หัวหน้าฝ่ายห้องสมุด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยการใช้วิธีการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.7586

5. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเชื่อมั่นของตัวแปร (Try-out) โดยทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือแบบสอบถาม (Reliability) ของ Cronbach's Alpha ได้ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.808 ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล 0.427 ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์ 0.859 และด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล 0.842

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสืออนุเคราะห์ขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2. ส่งหนังสือไปยังสำนักหอสมุดชาติ เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มาใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติ ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 22-29 มีนาคม 2562
4. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามตอนที่1 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พร้อมแสดงค่าความถี่ และร้อยละ
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่2 โดยกำหนดค่าน้ำหนัก หรือคะแนนวัดทัศนคติแบบลิเคิท (Likert Scale) โดยมีระดับให้เลือก 5 ระดับ คือ

ความคิดเห็นมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ความคิดเห็นมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ความคิดเห็นปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ความคิดเห็นน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ความคิดเห็นน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการวัดข้อมูลประเภท Rating Scale 5 ระดับ ซึ่งคณะผู้วิจัยนำมาตีความหมายได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีแจกแจงความถี่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกเข้า File โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการ ประเมินผล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS : Statistic Package for Social Sciences) เพื่อการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและทดสอบสมมติฐาน ซึ่งแยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา

1.1. ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบ แบบสอบถาม และกรณีที่ต้องการแสดงจำนวนหรือปริมาณ

1.2. ค่าเฉลี่ยหรือมัธมิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลที่เป็นมาตราประเมินค่า

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอนุมาน

การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One – way ANOVA เพื่อ ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 200 ชุด โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
1. อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	64	32.00
21-30 ปี	80	40.00
31-40 ปี	12	6.00
41-50 ปี	23	11.50
51 ปีขึ้นไป	21	10.50
2. อาชีพ		
ข้าราชการ	13	6.50
ธุรกิจส่วนตัว	10	5.00
นักเรียน	5	2.50
นักศึกษา	121	60.50

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
แม่บ้าน	5	2.50
เอกชน	20	10.00
อื่น ๆ เช่น รับจ้าง ว่างงาน	26	13.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	159	79.50
ปริญญาโท	22	11.00
ปวช. ปวส.	8	4.00
มัธยม	11	5.50

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 อายุ 41-50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 อันดับสุดท้ายคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

อาชีพ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 60.50 รองลงมา คือ อื่น ๆ เช่น รับจ้าง ว่างงาน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 เอกชน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ข้าราชการ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 อันดับสุดท้ายคือ นักเรียน และแม่บ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 79.50 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 และมัธยม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 อันดับสุดท้ายคือ ปวช. ปวส จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

ข้อ	วัตถุประสงค์ในการใช้ ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของ หอสมุดแห่งชาติ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
1.	เพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	128	64.00
2.	เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและ วิทยาการใหม่	59	29.50
3.	ค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงาน/วิจัย/ วิทยานิพนธ์	105	52.50
4.	อื่น ๆ เช่น เตรียมสอบ เพื่อความบันเทิง ตรวจสอบ ข้อมูลและสื่อสาร สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม ใช้ในการ ทำงาน เป็นต้น	3	1.50

จากตารางที่ 4.2 พบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมา คือ ค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงาน/วิจัย/วิทยานิพนธ์ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยาการใหม่ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 อันดับสุดท้ายคือ อื่น ๆ เช่น เตรียมสอบ เพื่อความบันเทิง ตรวจสอบข้อมูลและสื่อสาร สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม ใช้ในการทำงาน เป็นต้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ข้อ	ช่องทางการเข้าถึง ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
1.	เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/)	161	80.50
2.	ทวิตเตอร์ (https://twitter.com/NLThailand)	36	18.00
3.	เฟซบุ๊ก (https://www.facebook.com/NationalLibrarythailand)	98	49.00
4.	อินสตาแกรม (https://www.instagram.com/national_library_of_thailand)	34	17.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ส่วนใหญ่ใช้เว็บไซต์สำนักหอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/) จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 รองลงมา คือ เฟซบุ๊ก (https://www.facebook.com/NationalLibrarythailand) จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และทวิตเตอร์ (https://twitter.com/NLThailand) จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อันดับสุดท้ายคืออินสตาแกรม (https://www.instagram.com/national_library_of_thailand) จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ข้อ	วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
1.	สืบค้นจากรายการ	128	64.00
2.	สืบค้นจากคอลเลคชัน	34	17.00
3.	สืบค้นจากคอลเลคชัน Tree	9	4.50
4.	สืบค้นจากแผนที่	8	4.00
5.	รายการสื่อที่น่าสนใจ	115	57.50

จากตารางที่ 4.4 พบว่า วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ส่วนใหญ่สืบค้นจากรายการจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมา คือ รายการสื่อที่น่าสนใจ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 สืบค้นจากคอลเลคชัน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และสืบค้นจากคอลเลคชัน Tree จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 อันดับสุดท้ายคือ สืบค้นจากแผนที่ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของการใช้หมวดหมู่หนังสือ (E-book)

ข้อ	การใช้หมวดหมู่หนังสือ (E-book)	จำนวน (n=200)	ร้อยละ	ลำดับที่
1.	กฎหมาย	15	7.50	12
2.	การเมืองและการปกครอง	14	7.00	13
3.	จิตวิทยา	37	18.50	6
4.	วิทยาศาสตร์	33	16.50	8
5.	ศิลปะและวัฒนธรรม	54	27.00	4
6.	ทั่วไป	93	46.50	1
7.	การศึกษา ภาษาศาสตร์และวรรณคดี	67	33.50	3
8.	กีฬา ท่องเที่ยว สุขภาพและอาหาร	54	27.00	4
9.	ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการจัดการ	24	12.00	11
10.	ประวัติศาสตร์และอัตชีวประวัติ	49	24.50	5
11.	เทคโนโลยี วิศวกรรม อุตสาหกรรม	27	13.50	10
12.	สังคมศาสตร์	27	13.50	10
13.	การเกษตรและชีววิทยา	11	5.50	14
14.	คอมพิวเตอร์	34	17.00	7
15.	นวนิยาย อ่านเล่นและนิทาน	74	37.00	2
16.	ศาสนาและปรัชญา	32	16.00	9
17.	โทรคมนาคม	1	0.50	15

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การใช้หมวดหมู่หนังสือ (E-book) ส่วนใหญ่ใช้หมวดหมู่ทั่วไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 รองลงมา คือ นวนิยาย อ่านเล่นและนิทาน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 การศึกษา ภาษาศาสตร์และวรรณคดี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 ศิลปะและวัฒนธรรม และกีฬา ท่องเที่ยว สุขภาพและอาหาร จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ประวัติศาสตร์และอัตชีวประวัติ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 จิตวิทยา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 คอมพิวเตอร์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 วิทยาศาสตร์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 ศาสนาและปรัชญา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 เทคโนโลยี วิศวกรรม อุตสาหกรรม และสังคมศาสตร์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการจัดการ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 กฎหมาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 การเมืองและการปกครอง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และการเกษตรและชีววิทยา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 อันดับสุดท้ายคือ โทรคมนาคม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ตอนที่ 2 ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

ระดับทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามรายด้านและรายข้อ ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวม

ข้อ	ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ	\bar{X}	S.D.	ระดับทักษะ	ลำดับที่
1.	บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	3.67	1.05	มาก	2
2.	ประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์	3.58	.87	มาก	3
3.	คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	4.22	.85	มากที่สุด	1
รวม		3.83	.72	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล (\bar{X} =4.22) และระดับมาก 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล (\bar{X} =3.67) และประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์ (\bar{X} =3.58)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ข้อ	บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ	ลำดับที่
1.	บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search	3.74	.89	มาก	1
2.	บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)	3.64	.97	มาก	3
3.	บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์	3.73	1.02	มาก	2
4.	เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library	3.38	1.00	ปานกลาง	4
รวม		3.67	1.05	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search ($\bar{X}=3.74$) รองลงมา คือ บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์ ($\bar{X}=3.73$) บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ($\bar{X}=3.64$) อันดับสุดท้ายคือ เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library ($\bar{X}=3.38$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์

ข้อ	ประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ	ลำดับที่
1.	องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงาน วารสารวิชาการ หอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือ องค์ความรู้	3.71	.94	มาก	2
2.	เอกสารโบราณ เช่น จารึก หนังสือสมุดไทย	3.62	1.15	มาก	3
3.	National e-Libraryเช่น ภาพถ่าย วิดิทัศน์ เสียง	3.52	1.04	มาก	6
4.	สิ่งพิมพ์ (หายาก) เช่น ดำรงราชานุภาพ ภาพ วารสารศิลปากร วารสารเก่า หนังสือกรรมศิลปากร หนังสือท้องถิ่น หนังสือหายาก หนังสือพิมพ์เก่า	3.59	1.21	มาก	4
5.	สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น มัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ	3.49	1.03	มาก	7
6.	หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน	3.76	1.03	มาก	1
7.	แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี แบบฝึกหัด	3.44	1.12	มาก	8
8.	ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสถาบันในประเทศและต่างประเทศ	3.55	1.08	มาก	5
9.	การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลประเภทอื่น ๆ	3.71	.94	มาก	2
รวม		3.58	.87	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน (\bar{X} =3.76) รองลงมา คือ องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงาน วารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือ องค์ความรู้ และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลประเภทอื่น ๆ (\bar{X} =3.71) เอกสารโบราณ เช่น จารึก หนังสือสมุดไทย (\bar{X} =3.62) สิ่งพิมพ์ (หายาก) เช่น ดำรงราชานุภาพ ภาพ วารสารศิลปากร วารสารเก่า หนังสือกรรมศิลปากร หนังสือท้องถิ่นหนังสือหายาก หนังสือพิมพ์เก่า (\bar{X} =3.59) ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสถาบันในประเทศและต่างประเทศ (\bar{X} =3.55) National e-Libraryเช่น ภาพถ่าย วิดิทัศน์ เสียง (\bar{X} =3.52) สื่อ

โสตทัศนวัสดุ เช่น มัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ ($\bar{X}=3.49$) อันดับสุดท้าย คือ แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี แบบฝึกหัด ($\bar{X}=3.44$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ข้อ	คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ	ลำดับที่
1.	ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้น	4.30	.74	มากที่สุด	2
2.	สะดวกในการถ่ายโอนข้อมูล/บันทึกข้อมูล	4.07	.84	มาก	4
3.	ข้อมูลและสารสนเทศ มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา	4.11	.83	มาก	3
4.	ข้อมูลมีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ	4.04	.79	มาก	5
5.	ไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.37	.83	มากที่สุด	1
รวม		4.22	.85	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ไม่เสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X}=4.37$) รองลงมา คือ ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้น ($\bar{X}=4.30$) ข้อมูลและสารสนเทศ มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา ($\bar{X}=4.11$) สะดวกในการถ่ายโอนข้อมูล/บันทึกข้อมูล ($\bar{X}=4.07$) อันดับสุดท้าย คือ ข้อมูลมีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=4.04$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป
2. จัดให้มีการแนะนำการศึกษาเบื้องต้นและเข้าถึงสื่อออนไลน์แก่ผู้สนใจที่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้
3. แนะนำขั้นตอนการใช้เว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติรวมถึงการดาวน์โหลดเอกสารทางออนไลน์
4. บุคลากร เจ้าหน้าที่ยังไม่พร้อมให้คำแนะนำ
5. ข้อมูลไม่ทันสมัย
6. หนังสือแต่ละหมวดหมู่ไม่ทันสมัย
7. ระบบสารสนเทศดิจิทัลยังไม่สมบูรณ์
8. ไม่มีโปรแกรม MS Office ให้บริการ
9. ผู้ใช้ไม่มีความรู้ด้านดิจิทัล
10. จัดกิจกรรมเพิ่มเพื่อให้เกิดความน่าสนใจในการเข้ามาใช้บริการ
11. การจัดระบบต่าง ๆ ของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลดี

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่กำหนดไว้มีดังนี้

1. ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน
2. ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน
3. ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อมูลที่ 1: ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance : One – way ANOVA) และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อ Sig.(2-tailed) หรือ Prob.(p) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ

จำแนกตามอายุ	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P
ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	14.599	4	3.650	3.497	.009*
	ภายในกลุ่ม	203.531	195	1.044		
	รวม	218.130	199			
ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์	ระหว่างกลุ่ม	41.871	4	10.468	19.039	.000*
	ภายในกลุ่ม	107.213	195			
	รวม	149.085	199			
ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	10.702	4	2.676	3.920	.004*
	ภายในกลุ่ม	133.086	195			
	รวม	143.789	199			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance : One – way ANOVA) ในการทดสอบพบว่าทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์ และด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มีค่า Prob. น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และ ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติทุกด้านแตกต่างกัน จึงต้องทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ

อายุ	X̄ ด้านบริการ ทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	น้อยกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.81	3.84	3.41	3.38	3.04
น้อยกว่า 20 ปี	3.81	-	0.02	0.39	0.43	0.76*
21-30 ปี	3.84		-	0.42	0.46	0.79*
31-40 ปี	3.41			-	0.03	0.36
41-50 ปี	3.38				-	0.33
51 ปีขึ้นไป	3.04					-

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี จะมีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากกว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.76

ผู้ให้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี จะมีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.79

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบรายค่าทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ

อายุ	X̄ ด้านประเภท เอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูล ออนไลน์	น้อยกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.96	3.77	3.23	2.71	2.86
น้อยกว่า 20 ปี	3.96	-	0.18	0.72*	1.24*	1.09*
21-30 ปี	3.77		-	0.53*	1.06*	0.91*
31-40 ปี	3.23			-	0.52*	0.37
41-50 ปี	2.71				-	0.15
51 ปีขึ้นไป	2.86					-

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี กับอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอายุ 31-40 ปี โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.72

ผู้ให้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี กับอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี จะมีความคิดเห็นต่อทัศนคติมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอายุ 41-50 ปี โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 1.24

ผู้ให้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 1.09

ผู้ให้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี กับอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี จะมีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้

ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์มากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 31-40 ปี โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.53

ผู้ใช้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี กับอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ใช้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 41-50 ปี โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 1.06

ผู้ใช้บริการที่มีอายุ 31-40 ปี กับอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ใช้บริการที่มีอายุ 31-40 ปี จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 41-50 ปี โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.52

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X} ด้านคุณลักษณะ ของทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	น้อยกว่า 20	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		ปี				
		4.45	4.24	4.01	4.06	3.67
น้อยกว่า 20 ปี	4.45	-	0.20	0.43	0.38	0.77*
21-30 ปี	4.24		-	0.23	0.18	0.57*
31-40 ปี	4.01			-	0.04	0.34
41-50 ปี	4.06				-	0.38
51 ปีขึ้นไป	3.67					-

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ใช้บริการที่มีอายุ น้อยกว่า 20 ปี จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.77

ผู้ใช้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอายุ 21-30 ปี จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.57

สมมติฐานข้อมูลที่ 2: ผู้ให้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : ผู้ให้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ให้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance : One – way ANOVA) และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อ Sig.(2-tailed) หรือ Prob.(p) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอาชีพ

จำแนกตามอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P
ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	19.106	4	4.777	4.460	.002*
	ภายในกลุ่ม	197.083	184	1.071		
	รวม	216.190	188			
ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์	ระหว่างกลุ่ม	23.722	4	5.931	9.470	.000*
	ภายในกลุ่ม	115.233	184	.626		
	รวม	138.955	188			
ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	10.849	4	2.712	3.823	.005*
	ภายในกลุ่ม	130.533	184	.709		
	รวม	141.382	188			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance : One – way ANOVA) ในการทดสอบพบว่าทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์ และด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มีค่า Prob. น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และ ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติทุกด้านแตกต่างกัน จึงต้องทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X} ด้านบริการ ทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	ข้าราชการ	นักเรียน นักศึกษา	แม่บ้าน	เอกชน	อื่นๆ
		3.51	3.84	3.30	3.82	2.93
ข้าราชการ	3.51	-	0.32	0.21	0.30	0.58
นักเรียน นักศึกษา	3.84		-	0.54	0.01	0.91*
แม่บ้าน	3.30			-	0.52	0.37
เอกชน	3.82				-	0.89*
อื่น ๆ	2.93					-

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา กับอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.91

ผู้ให้บริการที่มีอาชีพ เอกชน กับอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอาชีพ เอกชน จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.89

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	X̄ ด้านประเภท เอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูล ออนไลน์	ข้าราชการ	นักเรียน นักศึกษา	แม่บ้าน	เอกชน	อื่นๆ
		3.19	3.87	3.40	3.16	3.02
ข้าราชการ	3.19	-	0.67*	0.20	0.02	0.17
นักเรียน นักศึกษา	3.87		-	0.47	0.70*	0.85*
แม่บ้าน	3.40			-	0.23	0.38
เอกชน	3.16				-	0.14
อื่น ๆ	3.02					-

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพ ข้าราชการ กับอาชีพ นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริการที่มีอาชีพ ข้าราชการ โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.67

ผู้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา กับอาชีพ เอกชน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริการที่มีอาชีพ เอกชน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.70

ผู้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา กับอาชีพ อื่น ๆ รับผิดชอบว่างงาน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริการที่มีอาชีพ อื่น ๆ รับผิดชอบว่างงาน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.85

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	X̄ ด้านคุณลักษณะ ของทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	ข้าราชการ	นักเรียน นักศึกษา	แม่บ้าน	เอกชน	อื่น ๆ
		4.33	4.35	3.88	4.21	3.65
ข้าราชการ	4.33	-	0.01	0.45	0.12	0.68*
นักเรียน นักศึกษา	4.35		-	0.47	0.14	0.69*
แม่บ้าน	3.88			-	0.33	0.22
เอกชน	4.21				-	0.55*
อื่น ๆ	3.65					-

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพ ข้าราชการ กับอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอาชีพ ข้าราชการ จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.68

ผู้ให้บริการที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา กับอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.69

ผู้ให้บริการที่มีอาชีพ เอกชน กับอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน มีความคิดเห็นต่อทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้บริการที่มีอาชีพ เอกชน จะมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ให้บริการที่มีอาชีพ อื่น ๆ รับจ้าง ว่างงาน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ย 0.55

สมมติฐานข้อมูลที่ 3: ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance : One – way ANOVA) และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อ Sig.(2-tailed) หรือ Prob.(p) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P
ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	.278	1	.278	.430	.523
	ภายในกลุ่ม	9.062	14	.647		
	รวม	9.340	15			
ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์	ระหว่างกลุ่ม	.438	1	.438	.489	.496
	ภายในกลุ่ม	12.531	14	.895		
	รวม	12.969	15			
ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	.389	1	.389	.793	.388
	ภายในกลุ่ม	6.869	14	.491		
	รวม	7.257	15			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance : One – way ANOVA) ในการทดสอบพบว่าทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ด้านประเภท

เอกสารฉบับเต็ม (*D-Library*) และ ฐานข้อมูลออนไลน์ และด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมีค่า Prob. มากกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน H_1 และ ยอมรับสมมติฐาน H_0 หมายความว่า ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติทุกด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม 2562 จำนวน 200 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และความแปรปรวนทางเดียว One way analysis of variance (One - way ANOVA) สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่องทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้เข้าใช้บริการของหอสมุดแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เมื่อจำแนกตามอาชีพ เป็นนักศึกษา จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 60.50 ระดับการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 79.50 วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ส่วนใหญ่ใช้เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/) จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศสืบค้นจากรายการ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 การใช้หมวดหมู่หนังสือ (E-book) ส่วนใหญ่ใช้หมวดหมู่ทั่วไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50

2. ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล และประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์

2.1 ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วยรองลงมา คือ บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์ บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อันดับสุดท้าย คือ เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library

2.2 ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน รองลงมา คือ องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงาน วารสารวิชาการ หอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือ องค์ความรู้ และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลประเภทอื่น ๆ อันดับสุดท้าย คือ แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี แบบฝึกหัด

2.3 ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ไม่เสียค่าใช้จ่าย รองลงมา คือ ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้นและข้อมูลและสารสนเทศ มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา อันดับสุดท้าย คือ ข้อมูลมีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ

3. เปรียบเทียบระดับทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุ อาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกันหมดทุกด้าน ส่วนระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

ทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล และประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์

ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลไม่เสียค่าใช้จ่าย ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้นและข้อมูลและสารสนเทศ มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ เนื่องมาจากผู้เข้าใช้บริการส่วนใหญ่มีอายุ 21-30

ปี เป็นนักศึกษาที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลด้าน การศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต นิยมเข้ามาสืบค้นข้อมูลสำหรับการศึกษา ทำรายงาน วิทยานิพนธ์ จึงมีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชา ลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา คือ ทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาอิสระ โดยนิสิตที่ใช้ทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เห็นว่าได้รับสารสนเทศที่มีความทันสมัย

ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เห็นว่าบริการสืบค้นทรัพยากร สารสนเทศด้วยบริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์ บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Justin & Lynn (2004) ศึกษาการใช้หนังสือในรูปสิ่งพิมพ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยดุ๊ก (Duke University Libraries) ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเปรียบเทียบระหว่างการ ใช้หนังสือที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้หนังสือในรูปสิ่งพิมพ์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สาเหตุสำคัญใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากสามารถนำไปประกอบการค้นคว้า อ้างอิงและการค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว

ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เห็นว่า หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน รองลงมา คือ องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุด แห่งชาติ เช่น ข่าวหอสมุด รายงาน วารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือ องค์ความรู้ และการใช้ ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลประเภทอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของงามเพ็ญ ยาวงษ์ และ พิมพ์รำไพ เปรม สมิทธิ์ (2561) ศึกษาการประเมินการเข้าถึงคอลเลกชันหนังสือพิมพ์เก่าฉบับดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ แห่งชาติด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่องและเนื้อหาฉบับเต็ม ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้วิธีการ สืบค้นจากเนื้อหาฉบับเต็ม เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ศึกษาการใช้ทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีการเรียนรู้การ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง และส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของเอกสารฉบับเต็ม

เปรียบเทียบทัศนคติการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกันหมดทุกด้าน ส่วนระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการใช้ทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัลแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้อาจเนื่องมาจากผู้ใช้บริการสำนักหอสมุด แห่งชาติที่อายุและอาชีพต่างกันมีความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลต่างกันตามวัย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสิริชัย แสงสุวรรณ (2558) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

พบว่า ผู้ใช้สื่อดิจิทัลในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเมื่อเจาะกลุ่มผู้ใช้งาน เลือกใช้สื่อดิจิทัลเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ได้แก่ ความสะดวกในการติดต่อเพื่อนและเครือข่ายขอรับการแบ่งปันเนื้อหาต่าง ๆ เมื่ออ่านข่าว หรือดูคลิปที่น่าสนใจจะแชร์ต่อทันทีแชร์ข้อมูลความรู้ที่น่าจะเป็นประโยชน์ แชร์เรื่องสนุก คลิปตลกต่าง ๆ คลิปที่อยู่ในกระแส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ ทำให้ทราบทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงกับสำนักหอสมุดแห่งชาติในการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านทรัพยากรดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงทรัพยากรดิจิทัลให้สามารถรองรับต่อผู้ใช้บริการ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ การจัดระบบต่าง ๆ ของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังไม่สมบูรณ์ ข้อมูลและหนังสือในแต่ละหมวดหมู่ยังไม่ทันสมัย และยังมีโปรแกรม Microsoft Office ให้บริการ
2. ด้านบุคคล เนื่องจากผู้ใช้บริการบางส่วนไม่มีความรู้ทางด้านดิจิทัล ทางหอสมุดแห่งชาติจึงควรจัดให้มีการแนะนำการศึกษาเบื้องต้นและเข้าถึงสื่อออนไลน์ รวมถึงการดาวน์โหลดเอกสารทางออนไลน์ แก่ผู้สนใจที่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้บริการ ส่วนทางบุคลากรภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ต้องมีความพร้อมในการให้คำแนะนำแก่ผู้ที่มาเข้าใช้บริการ
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้ใช้บริการไม่ทราบเกี่ยวกับบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่ทางสำนักหอสมุดแห่งชาติจัดไว้ให้ จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และมีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความสนใจในการเข้ามาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ
2. ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่เหมาะสมของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

3. ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัดและความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กนกอร ศักดาเดช. (2561). หอสมุดแห่งชาติสร้างแรงบันดาลใจ: National Library as Inspiration. *การประชุมวิชาการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ประจำปี 2561*. กรุงเทพมหานคร: สำนักหอสมุดแห่งชาติ. เข้าถึงได้จาก <https://km.li.mahidol.ac.th/nationallibraryofthailand/>
- งามเพ็ญ ยาวงษ์ และ พิมพรั้าไพ เปรมสมิทธิ์. (2561). *การประเมินการเข้าถึงคอลเลกชันหนังสือพิมพ์เก่าฉบับดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติด้วยวิธีการสืบค้นจากหัวเรื่องและเนื้อหาฉบับเต็ม*. นาคบุตรปริทรรศน์. (10) : 26.
- ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นิภา รัญบูร. (2554). *ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน กรณีศึกษา กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43*. สงขลา: สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิสาชล จำนงศรี. (2545). *ห้องสมุดดิจิทัล. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข., 20 (2), 1-14*.
- มิวเซียมไทยแลนด์. (2562). *หอสมุดแห่งชาติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.museumthailand.com/th/museum>
- รุ่งฤดี อภิวัดนสร และคณะ. (2555). *ห้องสมุดและสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า*. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ศศิธร ตีณะมาศ. (2555). *การบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอันเป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันอุดมศึกษาของไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี. (สารสนเทศศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนอง เหล่าน้อย. (2554). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรป่าไร่ อำเภอคอนสาร จังหวัดมุกดาหาร*. ชัยภูมิ: สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น สถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2553). *พฤติกรรมองค์กร: ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สิริชัย แสงสุวรรณ. (2558). *พฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี. (2550). *การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. (2557). *บริการ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.nlt.go.th/th>
- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. (2559). *รายงานประจำปี 2559 สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- Cleveland, G. (1998). *Digital libraries: Definitions, issues and challenges*. IFLANET: UDT Occasional Paper #8. Retrieved from <http://www.ifla.org/VI/5/op/udtop8.htm>
- Gibson, J. M. (2000). *Organizations: Behavior, Structure, Processes*. New York: Mc Graw – Hill.
- Hughes, L. M. (2004). *Digitizing collections: Strategic issues for the information manager*. London: Facet Publishing.
- Justin, L., & Lynn, S. C. (2004). *A circulation analysis of print books and E-books in a Academic Research Library*. Library Resources & Technical Services, 48(4), 256-262.
- Rush G, M. (2019). *Shaping digital library content. [Electronic Version]*. *The Journal of Academic Librarianship*, 28(3), 97-103. Retrieved from <http://www.sciencedirect.com>
- Schermerhorn, J. R. (2000). *Management*. New York: John Wiley & Sons.
- Schwartz, Candy. (2000). *Digital libraries: an overview*. [Electronic Version]. *The Journal of Academic Librarianship*, 26 (6), 385-390, Retrieved 19, 2012, from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0099133300001592>
- Seadle, Michael & Greifeneder, Elke. (2007). *Defining a digital library*. Library Hi Tech, 25 (2),169-173, Retrieved 19, 2012, from <http://www.emeraldinsight.com/10.1108/07378830710754938>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- อายุ ปี 2.อาชีพ
- ระดับการศึกษา.....
- วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยาการใหม่
 - ค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงาน/วิจัย/วิทยานิพนธ์
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/) ทวิตเตอร์ (<https://twitter.com/NLThailand>)
 - เฟสบุ๊ก (<https://www.facebook.com/NationalLibrarythailand>)
 - อินสตาแกรม (https://www.instagram.com/national_library_of_thailand)
- ท่านมีวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - สืบค้นจากรายการ สืบค้นจากคอลเลกชั่น
 - สืบค้นจากคอลเลกชั่น Tree สืบค้นจากแผนที่
 - รายการสื่อที่น่าสนใจ
- ท่านเคยใช้หมวดหมู่หนังสือ (E-book) ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - กฎหมาย การศึกษา ภาษาศาสตร์และวรรณคดี การเกษตรและชีววิทยา
 - การเมืองและการปกครอง กีฬา ท่องเที่ยว สุขภาพและอาหาร คอมพิวเตอร์
 - จิตวิทยา ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการจัดการ นวนิยาย อ่านเล่นและนิทาน
 - วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และอัตชีวประวัติ ศาสนาและปรัชญา
 - ศิลปะและวัฒนธรรม เทคโนโลยี วิศวกรรม อุตสาหกรรม โทรคมนาคม
 - ทั่วไป สังคมศาสตร์

ตอนที่ 2 ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับทักษะของท่าน

รายการ	ระดับทักษะ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล					
1. บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search					
2. บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)					
3. บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์					

รายการ	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library					
ประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และ ฐานข้อมูลออนไลน์					
5. องค์กรความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงานวารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือ องค์กรความรู้					
6. เอกสารโบราณ เช่น จารึก หนังสือสมุดไทย					
7. National e-Library เช่น ภาพถ่าย วิทยุทัศน์ เสียง					
8. สิ่งพิมพ์ (หายาก) เช่น ดำรงราชานุภาพ ภาพ วารสารศิลปการวารสารเก่าหนังสือกรมศิลปากรหนังสือท้องถิ่นหนังสือหายากหนังสือพิมพ์เก่า					
9. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น มัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ					
10. หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน					
11. แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี แบบฝึกหัด					
12. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสถาบันในประเทศและต่างประเทศ					
13. การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลประเภทอื่น ๆ (โปรดระบุ)					
คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล					
14. ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้น					
15. สะดวกในการถ่ายโอนข้อมูล/บันทึกข้อมูล					
16. ข้อมูลและสารสนเทศ มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา					
17. ข้อมูลมีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ					
18. ไม่เสียค่าใช้จ่าย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางโสภี เสงสุตผล
ตำแหน่งบรรณารักษ์ชำนาญการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ
2. อาจารย์ ดร.จิตชิน จิตติสุขพงษ์
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
3. นางสาวประดับศรี เนตรณี
หัวหน้าฝ่ายห้องสมุด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ภาคผนวก ค

การหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องข้อคำถาม เพื่อใช้ในแบบสอบถาม เรื่อง “ทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ” แต่ละข้อว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น

รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	1	2	3	
วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ				
1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้	1	1	0	0.67
2. เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยาการใหม่	-1	1	1	0.33
3. ค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ	1	1	1	1.00
4. ค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงาน/วิจัย/วิทยานิพนธ์	1	1	1	1.00
5. ติดตามข่าวสาร หรือบริการใหม่ ๆ	1	-1	1	0.33
การใช้เครื่องมือสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล				
6. เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ	1	1	1	1.00
7. การสืบค้นทรัพยากรแบบ Single Search	1	0	1	0.67
8. การใช้ระบบสารสนเทศทางด้านมรดกศิลปวัฒนธรรม เพื่อประชาชนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-services)	-1	1	0	0.00
9. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)	1	1	1	1.00
10. เครือข่ายความร่วมมือระดับนานาชาติ ASEAN Digital Library	1	1	1	1.00
เอกสารฉบับเต็มรูป D-Library				
11. องค์กรความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงาน วารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติ เอกสาร คู่มือ องค์กรความรู้	1	1	1	1.00
12. เอกสารโบราณ เช่น จารึก หนังสือสมุดไทย	1	1	1	1.00
13. National e-Library เช่น ภาพถ่าย วิทยุทัศน์ เสียง	1	1	1	1.00
14. สิ่งพิมพ์ (หายาก) เช่น ตำราโบราณ ภาพ วารสารศิลปากร วารสารเก่า หนังสือกรมศิลปากร หนังสือท้องถิ่น หนังสือพิมพ์เก่า หนังสือหายาก	1	1	1	1.00

รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	1	2	3	
15. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น มัลติมีเดีย วิดีโอ ไมโครฟิล์ม	1	-1	1	0.33
16. หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน	1	1	1	1.00
17. แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี, แบบฝึกหัด	1	1	1	1.00
การใช้สารสนเทศดิจิทัลประเภทต่าง ๆ				
18. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยจากสถาบันในประเทศไทย เช่น ThaiLis ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย Online	1	1	1	1.00
19. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์จากสถาบันต่างประเทศ เช่น ฐานข้อมูล ProQuest ฐานข้อมูล PDF Dissertation Full text	1	1	1	1.00
20. ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) เช่น Science Direct, Emerald, Education Research Complete, H.W.Wilson, PORTAL, ABI/INFORM Complete, IEEE, ACS, CASC, และ ISI Web of Knowledge	1	1	1	1.00
21. ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เช่น Springer Link, EBSCO e-book, ฐานข้อมูล e-book	0	1	1	0.67
22. สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่บันทึกสื่อประเภทแผ่นงานแสง เช่น CD, CD-ROM, VCD, DVD	0	1	1	0.67
23. สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	0	1	0	0.33
24. บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับศึกษาด้วยตนเองในลักษณะ E-Learning	0	1	1	0.67
25. ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้น	0	1	1	0.67
26. สะดวกในการถ่ายโอนข้อมูล / บันทึกข้อมูล	0	1	1	0.67
27. ข้อมูล สารสนเทศ มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา	0	1	1	0.67
28. ข้อมูลมีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ	0	1	1	0.67
29. ไม่เสียค่าใช้จ่าย	0	1	1	0.67
ค่าเฉลี่ย	0.55	0.83	0.90	0.75

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล: นางสาวฉันทชนก ฝนชัย ชื่อเล่น: อายส์

วันเกิด: 7 กันยายน พ.ศ.2540 อายุ: 21 ปี

เพศ: หญิง

กรุ๊ปเลือด: O

ศาสนา: พุทธ เชื้อชาติ: ไทย สัญชาติ: ไทย

บิดา: นายสถิตย์ ฝนชัย

มารดา: นางวาสนา ฝนชัย

มีพี่น้องร่วม 1 คน คือ นายวิศย์รุจ พัฒน์สคณ

ประวัติการศึกษา

- ระดับชั้นอนุบาล – ประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดศาลาแดง
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 – 6 จากโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (ทวิวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3

ชื่อ – สกุล: นางสาวตรีทิพย์ ชันธพร ชื่อเล่น: ทิพย์

วันเกิด: 18 เมษายน พ.ศ.2541 อายุ: 21 ปี

เพศ: หญิง

กรุ๊ปเลือด: B

ศาสนา: พุทธ เชื้อชาติ: ไทย สัญชาติ: ไทย

บิดา: นายสมยศ ชันธพร

มารดา: นางสาวเสาวนีย์ เพ็ชรคุ้ม

มีพี่น้องร่วม 1 คน คือ เด็กชายนที ชันธพร

ประวัติการศึกษา

- ระดับชั้นอนุบาล จากโรงเรียนอนุบาลแยมสอาด ลาดพร้าว
- ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จากโรงเรียนแยมสอาด ลาดพร้าว
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 – 6 จากโรงเรียนทอวัง
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3

ชื่อ – สกุล: นางสาวปภัสรา ฝึกศิลป์ ชื่อเล่น: ทราย

วันเกิด: 20 มกราคม พ.ศ.2541 อายุ: 21 ปี

เพศ: หญิง

กรุ๊ปเลือด: AB

ศาสนา: พุทธ เชื้อชาติ: ไทย สัญชาติ: ไทย

บิดา: นายประกิจ ฝึกศิลป์

มารดา: นางเพียว ฝึกศิลป์

มีพี่น้องร่วม 1 คน คือ นายปริญญา ฝึกศิลป์

ประวัติการศึกษา

- ระดับชั้นอนุบาล จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางเขน จ.นนทบุรี
- ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จากโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง จ.นนทบุรี
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 - 6 จากโรงเรียนสตรีนนทบุรี จ.นนทบุรี
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ชั้นปีที่3